

Spvad Bibelen fortalte.

— Af —
George C. Sargent.

Paa Danst ved S. J. E. Matthiesen.

(Fortsat.)

Til sidst brød de op. Uden at søge noget, der kunde blive dem til Vejledning eller Trøst, „til Værdighed, til Overbevisning, til Rettelse, til Opmuntning i Retfærdighed“ (2 Tim. 3, 16) — uden at bede, uden at taffe.

Saa laa jeg da her igen i Mørke og Ensomhed overladt til mig selv.

Mange Dage, mange Uger laa jeg hen, ingen lagde Mærke til mig, men det havde jeg færdigt til før, jeg kunde godt vente, til det behagede min store Mester at bruge mig igen.

Zuidertid havde jeg god Vejledning til at lære Familien nærmere at kende.

Man kunde snart se, det var velhavende Folk. Gud Herren havde gjort dem „rige i den nærværende Verden“ (1 Tim. 6, 17). Deres Velgik var elegant udstyret, deres Bord hver Dag fuldt med Lækkerier, de gik i Sandhed „i bløde Klæder“, de havde en Tjener paa hver Finger og Lid nok til at nyde deres meget Gode.

De var som de „der foregive, at de fende Gud, men fornægte ham med Gerningerne“ (Tit. 1, 16). — Jeg gjorde snart den Opdagelse, at jeg var kommen ind i et Hus, hvor der — trods al ydre Glans — ikke var nogen Lykke. Det var let at se, der var meget, der tyngede Mandens Sind.

Det var ikke det mindste, at han havde en Søn, Harry, der var ham en Bølge til mange Sorger. Han var vel nok nu borte fra Hjemmet; men ude eller hjemme, han gjorde dog kun sine Forældre Sorg paa Sorg.

Det var heller ikke svært at se, at Fruen ofte var graven og pirrelig, streng i sine Fordringer, utilfreds med alt og alle omkring sig.

Dg Datteren — ja, hun syntes altid, der var noget, hun manglede, hun var bestandig fuld af nye Ønsker, og paa de nye Ønsker fulgte bestandig nye Skuffelser.

Svor kunde de være blevene lykkelige, havde blot Troen paa Kristus vundet Indgang i deres Hjem. Thi „Gudfrugtighed er nyttig til alle Ting og har Forjættelse for det Liv, som nu er, og for det tilkommende“ (1 Tim. 4, 8).

Men Gudfrugtighedens Rytte kunde ingen i Familien se.

Derimod fandt de paa alt muligt for, som de jagde, at „fordrive Tiden. De lange Winteraftener især søgte de at færdiggøre til at gaa ved Selskaber og Spillepartier.

Salen, hvor jeg havde min Plads, skønt ingen lagde Mærke til mig, straalende lidt af Lys og genlød af Latter. Unge og gamle morede sig med tom Pasfart, lystige Sange eller med det mere alvorlige Arbejde ved Spillebordet.

Det var ikke svært at forstaa, at de, alle som een, „elstede Vellyst mere end de elstede Gud“ (2 Tim. 3, 4).

Men selv en mindre erfaren Tilfuer end jeg havde kunnet se, at al denne Winterherd kun var et udbortes Efin. Mange af disse fornøjelseshyge Hjertes var fulde af Misundelse, Stinysje og alt, hvad der gør et Mennefs hjerte freidst og uroligt.

Over dem alle hvilede det „ve“, jeg er sat til at udtale over alle „dem, der sige om det onde, at det er godt, og om det gode, at det er ondt, som gøre Mærke til Lys og Lys til Mørke, som gør bittert til sødt og sødt til bittert“ (Ej. 5, 20).

Dg jeg havde den største Lyst til at raabe til dem med Ordene fra Mose Sang: „Gid de være vise, saa vilde de have Forstand paa dette, de vilde betænke, hvad Ende det vilde tage med dem“ (5 Mos. 32, 29).

Nej, lykkelige var de ikke. Jeg kunde ikke lade være at sammenligne den Familie, jeg var hos nu, med min første Efers Familie. — Disse sidste maatte kæmpe med Vanfærdigheder, hine havde, om ikke alt, saa dog meget af det, deres Hjertes kunde begære.

Men paa den anden Side ejede disse den „Guds Fred, som overgaaer al Forstand, og som bevarer Hjertes og Tanker i Kristus Jesus“ (Phil. 4, 7), hos hine var der Utilfredshed, Kedsmhed og Uro.

Naar Selskabet var forbi, og Gæsterne dragne bort — saa jeg ofte den glade Mafse falde og hørte bitre, gnavne Ord, der tydelig nok vidnede om en Sjæl, der fattes Fred.

Spvad jærlig Manden angaar, manglede det mig ikke paa Vejledning til at se ind i hans Hjerte. Jeg forstod, han var bleven opdraget hos Onkel Johan, ham, hans store fagde om, at han „altid havde saa meget at fortælle om, hvad der stod i Bibelen“.

Maafte Duffen har været noget streng imod ham og været mere frugtend end elstet af ham. Men i hvert Fald sørgede han godt for ham, og ved sin Død indfattede han denne sin forældreløse Broderføn til eneste Arving.

Den unge Mand var bleven opdraget i udbortes Uerholdighed for de hellige, og var vel færdigt med mig; men „Rigdoms Forfølelse“ havde „tvakt Ordet“.

Han vidste sin Herres Villie, men gjorde den ikke. Det var derfor ikke saa underligt, hans Hjerte ikke kunde færdiggøre. Han skød bestandig mine Advarler fra sig, men gik alligevel og haabede paa, at han nok engang skulde færdiggøre sin Sag i Orden med Gud.

I Sandhed, „Hjertet er bedrægligt mere end alle Ting“ — og noget af det, jeg skal advare Mennefer med imod, er at forhærde deres Hjertes mod Sandheden — det begynder med at ringeagte mine Ord, det næste er at forfæste dem — og Enden er en evig Fordærvelse.

„I Dag, naar du hører hans Røst“ — hans, der gennem mig taler stærkligheds og Fred, Maade og For-

barmelse, — „da forhærde ikke dit Hjerte“ — drøm ikke Daarens Drøm om „i Morgen“.

Mange Maanedere havde jeg tilbragt i denne Familie, men der var intet Haab om, at min Stilling skulde blive bedre. Jeg blev vel ikke mishandlet, jeg blev ganske simpelt foragtet. Mange Søndage, havde de „siddet og fedet sig“, men de havde ikke derfor taget mig i Haand.

En Nat blev der pludselig en underlig Uro i Huset — man løb frem og tilbage — man klagede og jamrede sig.

Jeg hørte en Hest galopere af Sted — det døde hen — saa kom det igen. Lidt efter førte en Vogn for Døren. — Det var Lægen.

Min stoffels Herre var bleven ramt af et Hjerteslag. Det gryede ad Morgen.

Døden kom listende — den sidste Fjende, Døden — og af! af! den kom i al sin Rædse! —

„Dødens Braod er Synnen“.

Dagen gik — en sørgelig, haabløs Dag. Det var, som Sjælen endnu tøvede med at forlade sin Volsig.

Med feberagtig Hast søgte man nu Hjælp hos mig. Dg jeg siger jo aldrig Nej.

Jeg gav mig til at fortælle om en, som „kan fuld-

kommenlig gøre dem salige, som kommer til Gud formiddelt ham“ (Hebr. 7, 25.).

Men hvem tør sige, at et Mennefs, der med velbe- raadt Hu styder Frelsen fra sig, mens han er sund og rask, paa det sidste kan komme til at „annamme Guds Rige som et lidet Barn“ (Marc. 10, 15).

Saa Timer, og Ratten faldt paa igen.

Da blev der jagt til min stoffels Herre, ham, der nu ikke længer skulde være min Herre: „I denne Nat fræves din Sjæl af dig!“ (Luk. 12, 20.).

Endnu engang: „I Dag naar I hører hans Røst, da forhærde ikke eders Hjertes!“ (Hebr. 3, 7—8.) — drøm ikke Daarens Drøm om „i Morgen“.

VI.

Studenten.

Da Grosfereren var død, maatte jeg ud af Dag- ligheden, en raa Haand tog og kastede mig ind i et Værelse, hvor der var ganske mørkt.

I flere Maanedere laa jeg der.

Saa endelig en Dag blev der taget fra Vinduerne, og Solen faldt lys og straalende ind i mit Værelse.

Der var foregaaet mange Forandringer i Huset, siden jeg sidst saa Vjset. Alle Ansigter var nye og fremmede.

Kort efter Grosfererens Død havde Enken og Datteren i Høj og Høst maattet flytte ud. Hun havde aldrig tænkt noget over, at hans engang skulde dø, han havde derfor bestandig opfat at gøre sit Testamente.

Hjælpen var, at det blev for sent. Alt, hvad han efterlod sig, tilfaldt Harry — Sønnen, og denne var ubarmhjertig nok til helt at færdiggøre af sin Moder og Søster. De maatte forlade deres gamle Hjem, de gamle Tjenestefolk maatte bort, og nye kom i Stedet. Sønnen flyttede ind og begyndte at gøre sig lystig med sin Faders Penge.

Allerede den første Gang, Harry fik fat i mig, saa jeg klart, hvad Behandling jeg kunde vente af ham.

Han tog mig i Haanden, slog saa en spottende Latter op og begyndte at snakke om, at der sandelig i Forvejen var mer end nok af Bibler i Huset, han havde da aldrig troet, hans Fader havde været saa hellig. Saa fæstede han mig foragtelig ned paa Gulvet, hen i en Krog af Stuen. Der laa jeg paa i flere Maanedere, uden at nogen lagde Mærke til mig.

Jeg hørte og saa meget lidt til den unge Mand i al den Tid, men dog nok til at opdage, at hans Ansigt mere og mere blev præget af Lasten, og hans Mund mere og mere fuldt af „raaben Snaft“.

En Dag kom han da ind i Værelset, hvor jeg laa. „Det kan“, udbrød han med en Ed, „blive et helt bril- liant Gæstebærelse!“

Værelset skulde nu gøres i Stand, og henne i Kro- gen fandt en Tjenestefolk mig liggende bedækket med Støv. Hun stjævede mig af og lagde mig op paa Toilet- bordet.

Der var dog ingen, der lagde mere Mærke til mig end det andet Sted. Gæster kom og gik, der var ingen, der brød sig om at stifte Bekendtskab med mig, de saa neppe til mig. En Gang imellem kunde der være en og anden, der talte om, hvad det skulde betyde at lægge en Bibel op i Gæsteværelset.

Zuidertid fik Grosfererens Penge Fødder at gaa paa.

Sønnen var gerrig, naar det gjaldt andre, ødsel, naar det gjaldt ham selv; sig selv nægtede han intet, som Penge kunde staa ham, Fremtiden lo han ad. Snart genlød Huset af støjende Drifffelag.

Det saa ud til, at Harry, ligesom Manden i de gamle Dage, jagde i sit Hjerte: „Nu velan, jeg vil for- søge dig med Glæde!“ (Præd. 2, 1.) Men det gik ham ikke som denne, han gjorde ikke den Opdagelse, at „alt var Forfængelighed og Mandsfortærelse.“ (Præd. 2, 11)

Det tænkte Harry ikke paa, han tænkte heller ikke paa, hvad Ende det vilde tage med ham, om han ikke vendte om fra den Vej, „som fører til Fordærvelse“, heller ikke tænkte han paa, at hans mange Penge, hvis han blev ved at leve paa den Maade, dog engang vilde slippe op.

Det var sent paa Aftenen.

Døren gik op, en ung Mand kom ind i Værelset; han saa ud til at være yngre end Harry.

Der havde været Selskab, og den unge Mand skulde bo der om Natten.

De havde siddet og svoret, og det var let at se af de blussende Kinder, at den unge Mand havde været med dertil. Alligevel var der noget i hans Ansigt, jeg længe ikke havde set, noget aabent, noget oprigtigt, noget, der straks gav mig Lyst til at hvijske til ham:

„Kom ikke paa de ugudeliges Sti, og gik ikke frem paa de ondes Vej. Lad den ligge, gik ikke frem paa den, dig fra den og gik forbi. Thi de øde Ugudeligheds Brød og drikke Uretfærdigheds Vin.“

Dg de retfærdiges Sti er som et skinnende Lys, der bliver klarere og klarere indtil Middag. De ugudeliges Vej er som Mørket, de vide ikke, hvorpaa de skulle stje sig.“ (Ordsp. 1, 14—19.)

Det var en klar, maanelys Nat.

Den unge Mand — jeg fik siden at vide, han hed Leonard Duncan og var Student — satte sig ved det gamle Vindue og saa ud i Haven.

Nogen Tid had han ganske stille, saa luffede han Vinduet igen. „Hvor maa Harry dog være en lykkelig Mand,“ sagde han til sig selv, „sin egen Herre og saa Ejer af et saadant Hjem som dette her. Underligt nok, han ser slet ikke lykkelig ud, og — men hvad, hvad er dette her?“ udbrød han, idet han pludselig fik Blik paa mig, „det troede jeg endda vilde være det sidste, jeg skulde finde her i Huset. Den maa være lagt her af Løjer, det var da noget sært noget.“ Han vendte sig misfornøjet bort.

Lykjen til at gaa i Seng var pludselig forsvunden. Han pudjede Øjst og begyndte at gaa op og ned i Værelset; naar han kom forbi Vinduet, stod han af og til stille og saa ud i Haven.

Med eet stændte han og tog mig op.

„Det er da sikkert ikke Harrys Bibel?“ mumlede han. Han luffede Spænderne op og læste det, der stod skrevet paa mit første Blad: „Denne Bibel gives dig, min kære Dreng.“ — Der gik et Smil hen over den unge Mand's Ansigt, da han læste det, og han var lige ved at lægge mig fra sig igen dog beholdt han mig i sin Haand.

„Det er da ikke første Gang,“ sagde han, „og det kan da aldrig stæde, skulde jeg tro. Lad os saa høre, hvad du har at fortælle mig, gamle Ven!“ Han vendte nogle Blade.

„En Daare“, svarede jeg ham, „en Daare siger i sit Hjerte: der er ingen Gud.“ (Sal. 14, 1.)

Den unge Mand for sammen, luffede mig i og lagde mig bort.

„Gode truffet!“ sagde han, og satte sig atter ved Vinduet.

„Ingen Gud, ingen Gud!“ gentog han for sig selv, „en Daare siger i sit Hjerte: der er ingen Gud! Saadan en Daare er jeg da alligevel ikke, nej, saadan en Daare er jeg ikke, at jeg ikke skulde tro, der var en Gud til.“

Han sad længe tavs. Det var, som om han tænkte og tænkte. „Nej, saadan en Daare, nej, men er jeg ikke en langt større Daare, jeg tror, at der er en Gud til, og, jeg tror, som om Gud og Sjæl, Himmel og Hel- vede var gal Mand's Drømme —“

Langsomt og tankfuld klædte han sig af. Saa ka- stede han sig paa Sengen.

Men jøve kunde han ikke. Det lød for ham og blev ved at lyde for ham Natten igennem:

„En Daare siger i sit Hjerte: der er ingen Gud! en Daare, en Daare!“

„Det er løjerligt,“ sagde han til sig selv, da han stod op om Morgenen, „at jeg ikke kan færdiggøre Sludder ud af Hovedet. Som om jeg ikke har hørt det mange Gange før. En Daare siger i sit Hjerte: der er ingen Gud! Naa ja, nu kan jeg det da ogsaa. Det er, som kunde jeg høre Mor sige det.“

„Jeg kan da alligevel ikke tro,“ vedblev han, „at Harry har haaret sig saadan ad mod sin Moder, som Folk siger. Skulde det virkelig være sandt? Skønt, naar man ser ham —. Jeg kan ikke forstaa nogen kan behandle en Moder saadan. Selv om jeg var vis paa, der ingen Gud var til, jeg kunde alligevel ikke gøre det, og selv om jeg kunde, saa vilde jeg aldrig gøre det. Men min Moder er jo død, det gør maafte en Forfælder.“

Medens han klædte sig paa, gik han og talte med sig selv.

„Min Moder! Hvordan var det egentlig, jeg be- handlede hende? Spvad var det, jeg lovede hende, da hun døde? — At jeg vilde vandre paa „Vejen til Livet“, som hun kaldte det, at jeg vilde læse i min Bibel, og saa — jeg har ikke holdt mit Løfte, jeg har levet, som om der ikke var nogen Gud.“

Han tog mig i sin Haand, satte sig ned og tav en Stund. Det kæmpede i ham.

Til sidst luffede han mig op, og med en Kraftan- strængelse tvang han sig selv til at kaane Dre til de Be- brejdelser, han saa jærlig havde fortjent.

Jeg kom imidlertid ikke straks med Bebrejdelser, tværtimod, jeg søgte at overtale ham med milde og jærlige Ord; jeg maa lidt komme med stærke og strenge Ord, men han vilde endnu ikke kunne bære dem.

Det var med Barmhjertighed og Zinshed, ikke med Brede og Trusler, jeg mødte ham.

„Min Spn! bevar din Faders Bud og forlad ikke din Moders Lov. Amt dem til dit Hjerte for sidste, bind dem om din Hals.“

Naar du vander, skal den lede dig, naar du lægger dig, skal den bevare dig, og naar du opvaagner, skal den tale til dig.

Thi Buddet er en Lampe, og Loven er et Lys, og Undervisningens Røst er Vej til Livet.“ (Ordsp. 6, 20—23.)

„Jeg kender det altsammen,“ sagde han og drog et dybt Suf, da han stille lagde mig ned igen, „det er som jød Ruff, min Moders Stemme. Aldrig skal jeg høre det mere.“

Hans Tjeme fyldtes med Taarer. —

Der er en i gamle Dage, der har sagt:

„Dg se, du er dem en behagelig Sanger, har en dejlig Røst og som kan spille smukt; derfor skulde de høre

dine Ord, men dog ikke gøre efter dem.“ (Ej. 33, 32.)

Mon det skulde gaa denne unge Mand saadan?

Kort efter gik han ud af Værelset, og i nogle Ti- mer saa jeg ikke noget til ham.

Ved Middagstid kom han tilbage, han saa noget tankfuld ud, men han henvendte sig ikke til mig.

Om Aftenen derimod tog han mig frem igen.

Han havde truffet sig tilbage fra de andre tidligere end den Forrige Aften. Nedefra kunde man høre de andres Latter, men han sad stille og lyttede til mine Ord. De følgende Aftener gik det ligejaa; til Lidet kunde Taarerne strømme nedad hans Kinder, især naar jeg mindede ham om Herrens store Langmodighed, naar jeg talte om, at Herren er „rig paa Barmhjertighed“, naar jeg sagde til ham med Herrens Ord: „Kommer og lader os gaa i Rette med hinanden, siger Herren. Der- som eders Synder end være som Karmosin, da skulde de blive hvide som Sne, om de end være røde som Star- lagen, skulde de blive som Ild.“ (Ej. 1, 18.)

„Jeg maa bort herfra,“ sagde han en Aften, da jeg atter havde talt til ham, „her søres jeg hver eneste Dag i Fristelse. Herren hjælper mig dog!“ og der faldt en Taare ned paa mig. — Den Aften fæstede han sig med paa Knaa for Herren, før han gik til Sengs.

Hadde der været nogen til Stede forinden mig, da vilde de ikke have hørt ham sige noget, men han, som „ser til Hjertet“ og ved, hvad der gaar for sig der, han saa den Kamp, der blev kæmpet derinde, han hørte de Naab, der lød derinde fra. Ja, han var selv med i Kampen, han sendte Hjælp til ham, der nu havde fattet Beslutningen: „Jeg vil staa op og gaa til min Fader!“

„Manden selv træder frem for os med midfælgelige Sukke.“ (Rom. 8, 26.)

Næste Morgen jagde den unge Mand til sin Vært, at han maatte hjem.

„Har du noget jærlig tilovers for denne Bibel her?“ spurgte han ham. Han stod med mig i Haanden.

Hans Vært brøjt i Latter. Aldrig i hans Liv var der nogen, der havde rettet et saa tosset Spørgsmaal til ham, erklærede han.

„Svor i al Verden har du dog faaet fat i den? Jeg troede ellers, jeg havde faaet alt saadant Løjeri ud af Huset.“

„Jeg har fundet den oppe paa mit Bærelse,“ svarede den unge Mand, „og jeg ved jo, at du ikke sætter jærlig Pris paa den, maa jeg færdiggøre?“

Atter brøjt hans Vært i en skrallende Latter.

„Naa, saa det er derfor, du har hængt saadan med Hovedet i den sidste Tid — naa, saadan. Jeg havde jærlig Lyst til at sige Nej til dig — men da jeg ikke bry- der mig en Smid om al Verdens Bibler, saa tog den kun — mig kan det da ikke stæde.“

Den unge Mand taffede ham hjertelig.

„Men vil du,“ tilføjede han, „vil du lægge en an- den i dens Sted?“

„Nej,“ svarede hans Vært med en drøj Ed — „nu bliver det snart for mørkt. Tag du blot Bogen — jeg skal sige dig, tager du den ikke med dig, saa skal jeg nok færdiggøre den for dig i Sted, hvor den ikke mere kan gøre Folk tosede i Hovedet.“

Saa Timer efter var jeg igen paa Nefse.

(Fortsættes.)

....SKOLEBÖGER....

A-B-C. En praktisk Lærebog for Smaabørn, 64 Sider med mange Bil- leder, stærkt indbundet, Pris 20c.

NY DANSK LÆSEBØG. Til Brug i de danske Skoler i Amerika, samlet af en Komite, 208 Sider, med Illustrationer, godt indbundet, 50c.

DANSK SPROGLÆRE. Kr. Mikkelson, indbundet 2c., den store Udgave 45c.

MODERSMAALET. Ovelse og Vejledning i at tale, læse og skrive Dansk, udarbej- det af Sigurd Auker, 128 Sider, med Illustrationer, kartoneret 40c., i Shirtsbind 50c.

LUTHERS LILLE KATEKISMUS. Indbundet 2c. Den engelske Udgave, i Omslag 5c.

C. F. BALSLEVS LÆREBØG. Luthers Katekismus med kor. Forklaring, indbundet 20c. Den engelske Udgave, indbu- den 2c.

C. F. BALSLEVS BIBELHISTORIE, tilligemed lidt af Ki-rens Historie efter Apostlenes Dage, indbundet 2c. — Vogts English Biblehistori 2c.

KORTFATTET KIRKEHISTORIE. Af A. Fabricius, med 28 Illustrationer, indbundet 30c.

DANMARKSHISTORIE. Af Kr. Ho. u. interessant fortalt for Ungdommen, I og II Del i et Bind, 232 Sider, indbundet 1.00.

SØND GSSKOLE-SALMEBOGEN. Udgivet af „Bethesda“ i København, stærkt indbundet 25c.

BARNETONER. 130 Sange, til Brug i Skolen og Hjemmet, samlet af en Børne- ven, 110 Sider, i stærkt Omslag 10c.

SANGEREN i Lommeformat. En Samling af ældre og nyere kristelige Sange, indbundet i godt Bind 40c., indbundet i bedre Bind med Titel i Guld 60c., indbundet i højtlig Bind med Titel i Guld paa Ryggen og Forsiden 80c., samme med Guldsmilt 1.00.

SANGEREN i stort Format med Noder. Indbundet i godt Bind \$1.50, indbundet i stærkt Læderbind og med Guldsmilt \$1.90, elegant indbundet i højtlig Bind med runde Hjørner, med rødt under Guldsmilt \$2.40.

Bestil alle eders Skolebøger fra

Danish Lutheran Publishing House, BLAIR, NEBRASKA.

Adventklokker.

(Af Ernst Evers.)

6 kristelige Fortællinger. — 113 Sider. — I Omslag 20 Cents. — Indbundet 40 Cents.

Inhold: Krimhilde og Ulrikke, (En Fortælling fra Luthers Tid). — Enkens Drøm. — Den store Ildbrand. — Kalk og Krone. — Lynet paa den hellige Aften. — Tre Dage i Luthers Hjem.

En passende Bog som Gave til enhver og særlig Konfirmander.

DANISH PUBLISHING HOUSE, BLAIR, NEBR.